

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/60/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519203738
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3519203738.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanému E., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., O., pr. zastúpeného JUDr. Jakubis & Partners, s.r.o. so sídlom Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie sumy 10 698,92 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 5Csp/68/2019-118 zo dňa 26. mája 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a vo výroku III. z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 698,92 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10 698,92 eur od 30.05.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), zrušil platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom, č. k. 5Csp/68/2019-54 zo dňa 22.10.2020 (výrok II.), žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok III.). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. na základe žiadosti žalovaného poskytla žalovanému zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 09.09.2016 bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 10 000,- eur. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.03.2017 veriteľ žalovaného vyzval, aby uhradil nedoplatok na splátkach v celkovej výške 546,09 eur a zároveň žalovaného upozornil, že ak nedôjde do 05.05.2017 k úhrade splátky splatnej v mesiaci 1/2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Upomienka sa dostala do sféry dispozície žalovaného dňa 31.03.2017. Zásielku si v úložnej dobe neprevzal. Po tom, ako žalovaný nereagoval na predžalobnú upomienku a nedoplatok riadne a včas neuhradil, spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.05.2017 zosplatnila dlh v celom rozsahu. Celkovú dlžnú čiastku vyčíslila na 10 700,31 eur. Táto výzva bola doručená žalovanému obyčajnou listovou zásielkou. Konštatoval, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. zanikla ku dňu 01.01.2018 v dôsledku rozdelenia zlúčením, pričom v zmysle predloženého projektu rozdelenia sa jej nástupníckou spoločnosťou stala Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO 31 320 155, ktorá pohľadávku v priebehu konania postúpila žalobcovi. Preskúmaním uzavretej zmluvy o úvere súd dospel k záveru, že táto obsahovala všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platným a účinným v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že žalovaný si neplnil jednu zo základných povinností vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, a to platiť riadne a včas splátky úveru (žalobcovi uhradil iba sumu 546,09 eur), súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na zaplatenie žalovanej sumy pozostávajúcej z istiny a zmluvných úrokov ku dňu zosplatenia úveru. K námietke premlčania uviedol, že z predžalobnej upomienky vyplynulo zosplatenie celého dlhu kvôli nezaplateniu splátky splatnej v mesiaci január 2017, ktorá žalovaným nebola uhradená. V zmysle § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, ak veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť celého úveru pre nezaplatenie splátky za mesiac

01/2017, ktorá bola splatná do dňa 20.01.2017, začala plynúť premlčacia doba práva na zaplatenie celého zosplatneného dlhu odo dňa splatnosti uvedenej splátky, teda odo dňa 20.01.2017 a uplynula 20.01.2020. Žalobca právo na zaplatenie zosplatneného dlhu z úveru uplatnil žalobou doručenou dňa 20.12.2020, teda v rámci premlčacej doby. K otázke zosplatnenia žalovanej pohľadávky, ktorého platnosť žalovaný namietal, uviedol, že veriteľ výzvou zo dňa 26.03.2017 vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy a žalovaného upozornil na možnosť mimoriadneho zosplatnenia záväzku. Túto výzvu si žalovaný nevyzdvihol v úložnej lehote, ale preukázateľne sa dostala do sféry jeho dispozície. Následne bol úver zosplatnený, pričom medzi zosplatnením a výzvou uplynula viac ako 15-dňová zákonom stanovená lehota (§ 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka). Stotožnil sa s právnym názorom žalobcu, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti má iba deklaratórny charakter a pokiaľ žalobca nedokáže preukázať doručenie žalovanému, tento sa o predmetnej skutočnosti mohol dozvedieť najneskôr z podanej žaloby. Námietku žalovaného považoval za nedôvodnú a mimoriadne zosplatnenie žalovanej pohľadávky právnym predchodcom žalobcu ako aj jej následné postúpenie na žalobcu za platné.

2. Proti výroku I. a III. rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne rozhodol, že žalobu zamietá a žalovanému prizná voči žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %. Súdu vytýkal, že pri hodnotení otázky premlčania mal vychádzať z dôkazu označeného ako „prehľad splátok a úhrad“, z ktorého by vyplynulo, či bol žalovaný po prvýkrát v omeškanií so splátkou splatnou v mesiaci 01/2017 (ako sa uvádza v predžalobnej upomienke zo dňa 26.03.2017) alebo ešte skôr. Rozhodnutie súdu je tak založené na dôkaze, ktorý nie je odrazom skutočnosti. Namietal, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nebolo žalovanému doručené. Súčasná judikatúra zastáva názor, že nemožno postúpiť pohľadávku z úveru, ktorý nebol platne zosplatnený. Zastával názor, že pokiaľ žalobca nepreukáže doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti žalovanému, je postup žalobcu neplatný. Ak žalovaný doručenie v rámci svojej procesnej obrany pred súdom prvej inštancie namietal, je na žalobcovi, aby preukázal, že žalovanému oznámenie o zosplatnení skutočne doručil. Následkom nedoručenia oznámenia o zosplatnení je nemožnosť postúpenia úveru, a teda žalobca v konaní nedisponuje aktívnou legitímáciou.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, s rozsudkom súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil.

4. Žalovaný v replike zotrval na svojej argumentácii, ktorú uviedol v podanom odvolaní.

5. Žalobca v duplike potvrdil, že oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru bolo žalovanému zaslané formou obyčajnej listovej zásielky, preto žalobca doručenkou nedisponuje. Predžalobnú upomienku, ktorej obsahom bolo aj upozornenie na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, žalovaný riadne prevzal a doručenkou žalobca zaslal súdu ako prílohu spolu so žalobným návrhom. Podľa jeho názoru žiadnym výkladom ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit', že zákonodarcu vyžaduje dva úkony na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru - jednak výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín. Takýto výklad predmetného ustanovenia je podľa názoru žalobcu príliš extenzívny, pretože cieľom zákonodarcu bolo, aby dlžník bol preukázateľne upozornený na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a toto upozornenie sa dostalo do jeho dispozičnej sféry. Žalovaný sa predžalobnou upomienkou s obsahom takéhoto upozornenia oboznámil. Následne veriteľ využil možnosť predčasného zosplatnenia úveru, ku ktorému úkonu žalobca nepredložil doručenkou alebo doklad preukazujúci odoslanie listiny na poštovú prepravu, nakoľko predmetná listina o zosplatnení úveru má deklaratórny charakter, pričom účinky nastávajú spätne oboznámením sa žalovaného s obsahom listiny o zosplatnení úveru. Žalovaný tak vedel, aké dôsledky bude mať pre neho nezaplatenie splatnej splátky, pre ktorú pôvodný veriteľ zosplatnil úver v celosti. Vzhľadom na to, že boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania.

6. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku I. a výroku III. zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Súd prvej inštancie vo výroku I. rozsudku v celom rozsahu žalobe vyhovel. Dospel k záveru, že žalobca žalobu uplatnil v rámci zákonnej premlčacej doby (§ 103 veta druhá Občianskeho zákonníka). Dôvodným považoval nárok žalobcu na uplatnený zosplatnený dlh.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie zrušil platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom, č. k. 5Csp/68/2019-54 zo dňa 22.10.2020 nebol odvolateľom spochybnený, nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho svojím rozhodnutím nedotýkal.

9. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobu na súd uplatnila Všeobecná úverová banka, a. s. ako právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., nakoľko k 01.01.2018 došlo k zániku spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., a to jej rozdelením a následným zlúčením s nástupníckymi spoločnosťami - Všeobecná úverová banka, a. s. a VÚB Leasing, a. s., pričom všetky práva a povinnosti z uzatvorenej zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. prevzala Všeobecná úverová banka, a. s. ako právny nástupca.

10. Dňa 17.6.2020 bola medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a. s. a spoločnosťou Intrum Slovakia, s. r. o., uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bola i pohľadávka žalobcu ako postupcu voči žalovanému ako dlžníkovi.

11. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaným dňa 09.09.2016. Na základe tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 10 000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 120-tich mesačných splátkach po 182,03 eur s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 20.10.2016, posledná dňa 20.09.2026 a každá splátka bola splatná 20. dňa v mesiaci. Zmluvné strany sa dohodli, že celkové náklady spotrebiteľa sú 11 843,60 eur. Na úhradu predmetného záväzku žalovaný zaplatil celkom 546,09 eur.

12. V posudzovanej veci je predmetom konania pohľadávka, ktorá bola na žalobcu (Intrum Slovakia, s. r. o.) postúpená ku dňu 17.06.2020, keď podľa oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 19.06.2020 Všeobecná úverová banka, a. s., ako postupca postúpila svoju pohľadávku zo zmluvy uzavretej so žalovaným dňa 09.09.2016.

13. Na to, aby sa súd mohol zaoberať dôvodnosťou uplatneného nároku, musí predovšetkým skúmať, či žalobca je na konanie aktívne vecne legitimovaný. Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi procesné právo uplatniť si ten-ktorý konkrétny hmotnoprávny nárok. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (na strane žalobcu) alebo pasívnej (na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania. Je nepostačujúce, aby žalobca v predmetnom súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitimáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi, je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky.

14. Vecnú legitimáciu súd skúma vždy, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta. V danej veci žalovaný aktívnu legitimáciu žalobcu výslovne spochybňoval, keď tvrdil, že nárok žalobcu nie je dôvodný, nakoľko nebolo preukázané doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti.

15. Pokiaľ žalobca v danej veci tvrdí, že pohľadávku nadobudol postúpením od banky, bol povinný preukázať splnenie podmienok platného postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, čo je predpokladom na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitimácie, keďže veriteľom v danej veci sa stala Všeobecná úverová banka, a. s., keď v dôsledku rozdelenia zlúčením spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., IČO 35 923 130 (pôvodný veriteľ) zanikla ku dňu 01.01.2018 a Všeobecná úverová banka, a. s. sa stala jej nástupníckou spoločnosťou. Predmetný záväzkový vzťah vyplývajúci z uzavretej zmluvy o úvere je totiž regulovaný špeciálnou právnou úpravou zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

16. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia cituje ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré upravuje oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní, nezaoberal sa tým, či žalobca je vo veci aktívne vecne legitimovaný, t.j. či banka (Všeobecná úverová banka, a. s.) v súlade so zákonom o bankách pohľadávku na žalobcu postúpila. V bode 27 posledná veta odôvodnenia uvádza, že postúpenie pohľadávky na žalobcu je platné, platnosť postúpenia neposudzoval z hľadiska ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

17. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhnuté dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom. S prihliadnutím na účel sledovaným citovaným ustanovením (zamedzenie tomu, aby odvolací súd bol prvou skutkovou inštanciou) ho treba vykladať tak, že tento dôvod je naplnený aj vtedy, keď súd prvej inštancie síce dokazovanie formálne vykoná, avšak kvôli svojmu nesprávne záveru ho vôbec nezhodnotí. V prerokovanej veci ide o taký prípad, pretože súd prvej inštancie sa aktívnou legitimáciou žalobcu uplatňujúceho nárok z postupovanej pohľadávky nezaoberal, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie predčasné, a teda nesprávne s tým, že vykonanie hodnotenia aktívnej legitimácie prvýkrát odvolacím súdom nie je účelné a robilo by z odvolacieho súdu v podstate prvú (skutkovú) inštanciu. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvej inštancie bude zaoberať sa predovšetkým tým, či žalobca preukáže splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie bankovej pohľadávky z hľadiska ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo 26/2017, sp. zn. 1Cdo 147/2017, sp. zn. 1Cdo 136/2019) a až následne vyhodnotiť nárok žalobcu na uplatnené plnenie. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie námietky, odvolací súd uvádza, že z tvrdení žalobcu vyplýva, že k zosplatneniu dlhu pristúpil po tom, ako predžalobnou upomienkou zo dňa 26.03.2017 vyzval žalovaného, aby bezodkladne uhradil nedoplatok na splátkach v celkovej výške 546,09 eur a zároveň ho upozornil, že ak nedôjde do 05.05.2017 k úhrade splátky splatnej v mesiaci január 2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatniť. Upomienka sa dostala do sféry dispozície žalovaného dňa 31.03.2017, zásielku si v úložnej dobe neprevzal, túto skutočnosť žalovaný nepopiera. Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. listom zo dňa 24.05.2017 oznámila žalovanému, že vyhlásila okamžitú splatnosť úveru. Žalovaný postupom podľa § 151 CSP poprel skutkové tvrdenie žalobcu a tvrdil, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti žalovanému nebolo doručené. Nakoľko žalovaný poprel doručenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, bol žalobca povinný podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi. Vzhľadom na to, že platí, že banka je v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách oprávnená postúpiť tretej osobe len pohľadávku resp. jej časť, ktorá bola v čase postúpenia splatná, v posudzovanej veci neobstojí právny záver súdu prvej inštancie, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti má iba deklaratórny charakter a pokiaľ žalobca nedokáže preukázať jej doručenie žalovanému, tento sa o predmetnej skutočnosti mohol dozvedieť najneskôr z podanej žaloby. Ako vyplýva z obsahu spisu, žaloba bola žalovanému doručená dňa 10.07.2020 a k postúpeniu pohľadávky malo dôjsť ku dňu 17.06.2020.

19. Čo sa týka zosplatnenia dlhu vo vzťahu k námietke žalovaného o premlčaní nároku, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že zosplatnenie dlhu nie je povinnosťou veriteľa, ale je jeho právom, pričom veriteľ toto právo môže využiť (pri dodržaní trojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) pri ktorejkoľvek neuhradenej splátke, teda môže zosplatniť dlh pre neuhradenie ktorejkoľvek zo splátok, ktorých splatnosť nastala aspoň tri mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti dlhu. Pokiaľ veriteľ dlh zosplatnil, ust. § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka viaže začiatok premlčacej doby na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. Nie je teda právne relevantné, s ktorou splátkou je dlžník v omeškaní podľa „prehľadu splátok a úhrad“ (tvrdenie žalovaného), právne významná je skutočnosť, pre ktorú neuhradenú splátku (pri dodržaní ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) veriteľ dlh zosplatnil.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).